

УДК 681.51+519.6+556.013

Бондар О.І., Машков О.А., Пашков Д.П. (Україна, Київ)

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМ ЕКОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ ПРИРОДНОГО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА СКЛАДНИХ ТЕХНОГЕННИХ СИСТЕМ

Сьогодні в основу формування державної екологічної політики покладено принцип, згідно з яким екологічна безпека є складовою національної безпеки держави. Мета природоохоронної діяльності полягає в досягненні оптимального балансу між шкідливими для довкілля наслідками, що супроводжують розвиток суспільства, і можливостями природних ресурсів до самовідтворення. Ставлення до природи, стан охорони навколишнього природного середовища є тими показниками, які яскраво демонструють розвиток держави. Неможливо рухатися вперед, не використовуючи наукові досягнення, не впроваджуючи нові технології. Але при цьому важливо передбачити, як природа відреагує на діяльність людини, наскільки раціонально ми використовуємо її багатства, які є альтернативи тієї чи іншої діяльності. Необхідно забезпечити ефективність державного управління у галузі охорони навколишнього природного середовища, досягти більш безпечного для здоров'я людини стану довкілля та постійно впроваджувати енергоефективні і ресурсозберігаючі технології, перейти до еколого-економічних та соціально збалансованих методів природокористування та відтворення природних ресурсів.

Цей процес має здійснюватись у відповідності до Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на 2016-2020 роки та основних засад Стратегії національної екологічної політики України на період до 2020 року. Керуючись вищевказаним базовим законодавством, враховуючи необхідність якнайшвидших позитивних змін в стані довкілля, однією з першочергових і найбільш важливих та першочергових завдань на найближчі роки є створення ефективної системи моніторингу природного навколишнього середовища та моніторингу складних техногенних об'єктів.

Моніторинг навколишнього природного середовища» передбачає створення науково-методичній центру з моніторингу навколишнього природного середовища (моніторингу навколишнього природного середовища міських агломерацій, промислових підприємств, ґрунтів для агропромислового комплексу, природних об'єктів: річок, лісових масивів, заповідних територій, а також інших систем моніторингу навколишнього природного середовища по замовленням підприємств, місцевих органів влади, інших установ та здійснення авторського нагляду за їх впровадженням та експлуатацією.

Впровадження в екологічну політику сучасних аерокосмічних технологій моніторингу навколишнього середовища дозволить: посилити роль і якість екологічного управління в системі державного управління України в контексті збалансованого розвитку; постійно враховувати екологічні наслідки під час прийняття управлінських рішень, запобігати надзвичайним ситуаціям природного і техногенного характеру; забезпечувати доступність, достовірність та своєчасність отримання екологічної інформації, співпрацю органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій, науковців, бізнесових структур у розв'язанні екологічних проблем. Так, впровадження аерокосмічних технологій для екологічного моніторингу та прогнозування стану природного середовища дозволить забезпечити науково-ефективний супровід системи екологічно збалансованого використання природних ресурсів та буде сприяти: припиненню втрат біо- та ландшафтного різноманіття; мінімізації забруднення ґрунтів небезпечними пестицидами, агрохімікатами, важкими металами та відходами; мінімізації забруднення ґрунтів небезпечними пестицидами, агрохімікатами, важкими металами та відходами; вдосконаленню державної системи екологічного моніторингу навколишнього природного середовища; підвищенню рівня суспільної екологічної свідомості; забезпеченню екологічно збалансованого природокористування; створенню умов для підвищення рівня екологічної безпеки населення; започаткуванню переходу до природоохоронних стандартів Європейського Союзу та підвищенню рівню екологічної свідомості громадян України

Можливі два принципових варіанти розв'язання проблеми. Перший варіант передбачає наявність великої кількості суб'єктів моніторингу верхнього рівня та координацію їх взаємодії через (відновлену) міжвідомчу комісію з питань моніторингу довкілля. Другий варіант – це визначення єдиного оператора верхнього рівня, а саме, інформаційно-аналітичного центру,